

Totalitárius algoritmusok és algoritmikus totalitarizmus George Orwell
Ezerkilencszáznyolcvannégyében és Gen Urobuchi *Psycho-Pass* című animéjében

A jelen értekezés fő célja esettanulmányt készíteni a *Psycho-Pass* értékéről és általában az anime mint kutatói figyelemre érdemes médium jelentőségéről, továbbá választ adni arra, hogy mi az anime és hogyan jön létre. A *Psycho-Pass* című anime világos kapcsolatot létesít George Orwell *Ezerkilencszáznyolcvannégy* című regényével, ezért feltehető a kérdés: mondhatjuk-e, hogy Orwell a maga nézőpontjából olyan vázsnat alkotott a totalitárius rendszerek elmélete számára, amelyre utólag ráfesthetjük saját elképzeléseinket? Amellett szeretnék érvelni, hogy határozottan igen a válasz. Orwell alkotóelemek olyan adatbázisát hozta létre, mely segít meghatározni és azonosítani a totalitárius rendszerek politikai működését, ami később sok művészt és írókat inspirált. Olyan működésről van szó, mely nem csupán tanítási, hanem megelőzési célokat is szolgál. Javaslatom szerint Orwell és Urobuchi disztópiái kiterjesztik a totalitárius rendszer definícióját, mely magában foglal minden olyan állami intézkedést, amely elnyomja és elutasítja a józan észet. Ez a modell egyfajta sablont kínál például a nők elnyomásának vagy a természet és az állatok lenézésének igazolására. A modell három fő stádiumra épül: a hatalomra, az ellenállásra és az elnyomásra. A *Psycho-Pass* legalább három egymástól különböző, ám egymással összefüggő aspektusból gazdagítja Orwell disztópikus hagyományhoz való hozzájárulását: 1) a totalitárius tér fiktív geográfiáinak és koncepcióinak újradefiniálásával, 2) az ellenállás módozatainak és tereinek újradefiniálásával, valamint 3) az újabb technika társadalmi és politikai hatásának kimutatásával. A *Ezerkilencszáznyolcvannégy* és a *Psycho-Pass* világában észlelhető térbeliség sokféle helyet és alkalmat kínál mind az uralomra, mind az ellenállásra. Az ellenőrzött totalitárius terek előállítására e két világban az ellenállás eltérő módjait és tereit kínálja.

Abstract: Totalitarian Algorithms and Algorithmic Totalitarianism in George Orwell's *Nineteen Eighty-Four* and Gen Urobuchi's Anime *Psycho-Pass*

A primary aim of this dissertation is to make a case study of the value of *Psycho-Pass*, and anime in general, as an important medium worthy of academic attention and to contribute to answering both questions of what anime is and how anime is made. The anime *Psycho-Pass* draws a clear association with George Orwell's *Nineteen Eighty-Four*, so the question is: can we say that Orwell gave us the canvas for a theory of totalitarianism as he sees it, on which we can paint afterwards? I would like to argue that the answer is a resounding yes. Orwell provided a database of elements which help define and identify a political *modus operandi* of totalitarianism which inspired many artists and writers after him. It is a *modus operandi* which serves not only as an instruction, but also aims at prevention. I would like to propose that the dystopias of Orwell and Urobuchi expand the definition of totalitarianism to include everything that comes from the state that oppresses and defies common sense. This model can be used as a template to justify, for example, the oppression of women or the denigration of nature and animals. This model is based on three main stages: power, resistance, and repression. *Psycho-Pass* updates Orwell's intervention in the dystopian tradition in at least three different, yet interrelated, aspects: 1) the redefinition of fictive geographies and conceptions of totalitarian space 2) the redefinition of modes and spaces of resistance, and 3) the social and political impact of emerging technology. Spatiality within *Nineteen Eighty-Four* and *Psycho-Pass* offer multiple venues and opportunities for both domination and resistance. The production of controlled totalitarian spaces in these two worlds forges different modes and spaces of resistance within them.

Keywords: Anime, Dystopia, Power, Punishment, Resistance, Space, Totalitarianism